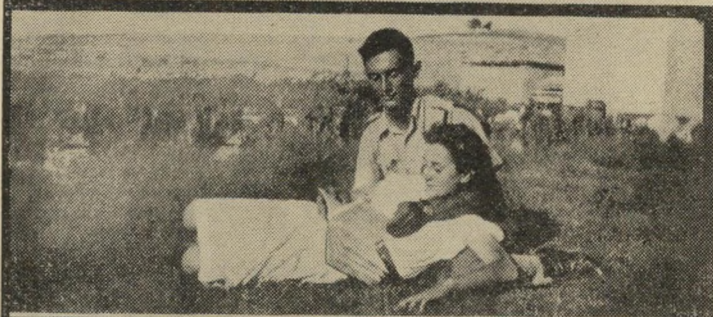

stern nächste woche

Die Geliebten des Generals

המודעה שפרסם ה"שטרן" לפי שבועיים, בה הודיע על הכתבה העומדת להתפרסם אודות אהבתו של הגנרל. בתמונה נראה דיין בתמונת נעורים עם רות (למעלה), בתמונה נוספת עימה (משמאל) וכשמימין תמונתה של רחל רבינוביץ-כורם. אז טרם ידע ה"שטרן" כי גם אלישבע צ'יס תצורף לרשימה.

שהעולם הזה חשוף לכל תביעה כזו, הרי זה רק משום שאיש, כולל גיבור הפרסיות עצמן, לא טען כי אין בהם אמת. באשר לעלילה המגוחכת, כאילו אגודת סתרים חשאה במפלגת-העבודה ממנה, בעזרת מודעות של מפע"ל הסתדרותיים, את "המסע נגד דיין" — זוהי טענה נואלת מדי כדי לנסות להפריכה.

המקורות שבצירוף הנסיבות שהביאו לרצף הפירסומים על משה דיין, היא גלויה לעין. הפירסומים על הפרות החוק בעסקי העתיקות של דיין באו בעקבות הצעת תיקון מקרית בחוק העתיקות, שהוגשה ל"כנסת לפני כחודשיים. גירושי דיין, שהסירו את הלוח מעל מסמכי פרשת ירמיה, אשר היו מונחים במערכת כעשר שנים, ודאי לא תוכננו עליידי אותה קבוצת סתרים. גם הראיון עם רות דיין, לא היה פרי תכנון של יריבי הפוליטיים הזוממים לגנחה, כטענתו.

פרשת אלישבע" הגיעה לפירסום בי יומתה הפרטית של מי שהיתה מאהבתו של שרה-הביטחון. העובדה שהיא בחרה לסמור את סיפורה האישי לעיתון זה, עלולה להוליד במוחם של מוכי חסביך רדיפת-דיין, את המחשבה על קשר ביני-לאומי הנרקם נגד שרה-הביטחון.

להעולם הזה אין כל עניין להתייבב לי צד זה או אחר במחלוקת הפנימית במפלגת-העבודה. תפקידו הוא לדווח על מחלוקת אלה, במידה שהן מגיעות לידי עתה ובמידת האובייקטיביות המירבית. מצידנו, פסולים אלה גם אלה, תומכי דיין ומתנגדיו, כדי להנהיג את המדינה. העולם הזה נלחם בתופעות השליליות של כלטונם בכל האמצעים הדמוקרטיים הזמינים לרשותו. גליונות העולם הזה של 20 השנים האחרונות, הן עדות לכך.

אבל אם הגיעה השעה לבדק-בית כללי במדינה, ולחשיפת פרשיות השחיתות ולפילוח מיניהן, אין מקום לפרות קדושות ולפולחן אישיות זו או אחרת. בואו נברר עד תום גם את אותן הפרשיות הנוגעות לשרה-הביטחון, שבה מתאמצים להעלימן מעיני הציבור.

כל אלה המגנים את הפירסומים בגלוי, תוך שהם מזועזעים מתוכנם בהחבא, אינם מנסים אפילו לטעון כי אין בהם אמת. היחס הכללי שנחשף כלפי גילויים אלה הוא בערך כזה: "זה נורא! זה אינו! אבל אסור לדבר על זה! אסור לפרסם את זה!"

העולם הזה אינו מוכן לקבל גישה כזו ולהשלים עמה. כל המתפרסם בהעולם הזה, כולל הגילויים והפירסומים השונים

מי תומר ב, העולם הזה?

אין דבר קל יותר מאשר להפריך את עלילת הכוזב כאילו תומכות חברות הסתדרותיות בהעולם הזה עליידי פירסום מודעות בעיתון זה. די לפתוח את ספרי החשבונות שלנו, דבר שיינתן לכל גוף שיבקש זאת, כדי להוכיח את האיוולת שבטענה זו.

חחרם שהטילו בזמנו חברות הסתדרותיות על העולם הזה הוסר אחרי הבחירות האחרונות להסתדרות, כאשר הסתבר כי אלפי חברי הסתדרות תומכים בתנועת העולם הזה כוח-חדש, ואף העניקו לה ייצוג במוסדות ההסתדרות. אותם מפעלים הסתדרותיים המפרסמים בהעולם הזה, עושים זאת על בסיס עסקי טהור, אחרי ששוכנעו על סמך סקרים, כי קהל הקוראים הממוצע של העולם הזה — קהל בשיבת גיל של 30 שנה ומעלה עם הכנסות גבוהות מהממוצע — הוא קהל הקוראים שהם רוצים לפנות אליו.

פירסומי שיכון עובדים ובנק הפועלים בהעולם הזה החלו במאי 1970, הרבה זמן לפני שהחל "הנסיון לפגוע בתדמית של דיין". מאז ועד סוף 1971, פירסמה שיכון עובדים 7 מודעות בהעולם הזה, בנק הפועלים פירסם מודעה אחת לחודש, אחרי שתנועת העולם הזה פתחה חשבון בבנק הפועלים. סכום ההכנסות ממודעות שני מוסדות הסתדרותיים אלה, אינו עולה על 1% (אחוז אחד) מכלל הכנסות העולם הזה ממודעות באותה תקופה.

על עלילות שרה-הביטחון משה דיין, הוא פתוח וחשוף לתגובה משפטית.

חוק לשון הרע בישראל הוא חוק דרא-קוני. אפילו אם תוכן פירסום מסויים הוא אמת, רואה בו החוק לשון הרע, אם יש בו פגיעה בשמה הטוב של אישיות מפרטית כלשהי ואין בפירסום עניין ציבורי. למה שמתפרסם על עמודי העולם הזה אין שום חשיבות פרלמנטרית. בכוחה תחריף לא לא נעשה כל נסיון למתן חסינות כזו לפירסומים מאחורי חתימתו של ח"כ אורי אבנרי.

קשר בינלאומי

נגד דיין

אם לא נעשה עד כה כל נסיון למנוע פירסומים אלה בדרך משפטית, למרות

בו הוא חוזר על תולדות חייו, לא דיווחו לקוראיהם אפילו על עצם הפירסום ב"שטרן".

ידיעות של סוכנויות זרות על הרשימה נגנזו. ידיעות של כתבי העיתונות הישראלית בחו"ל נפסלו. הארץ, למשל, הגיע לשיא חדש של אבסורד. אחרי שלא פירסם דבר וחצי דבר בדבר הגילויים על משה דיין, הבלטי במסגרת מיוחדת, כידיעה הראויה לתשומת-לב, ידיעה של כתב העיתון בשווייץ, בו הוא מוסר ש"עיתון שולי וחסר חשיבות מחזק לשווייץ, הבאזר נאכריכטן, מגנה, "צייד פוליטי" על דיין.

נראה שעורכי הארץ הניחו, ובצדק, ש"קוראי הארץ קראו ממילא את הפירסומים בהעולם הזה, ולכן אין צורך להסביר להם מה הם הפירסומים שכוננו על ידי הבאזר נאכריכטן, "צייד פוליטי".

נסיגה של העיתונות הישראלית להת"עלם מגילויי העולם הזה, תוך תירוצי צדקנות, לא עלה בידה, על אפס ועל חמתם של עורכי העיתונים, הם נאלצו לפרסם את ספחי הפרשה בשל יוזמתם הנלהבת מדי של כמה מתומכי דיין, ש"העלו את הפרשה לדין בפורומים ציבוריים".

צביעותם של אלה המכונים "תומכי דיין", היא פרק בפני עצמו. נסיונם להעמיד פני קוואקים גזולים ולהזיל דמעות תנין על החדירה לתחום חייו הפרטיים של דיין, יכול לעורר רק לעג. היו אלה הם עצמם שהחזירו למדינה את סגנון הפגיעה בתחום הפרט כחלק מהמלחמה הפוליטית והמפלגתית. יצירת המופת בתחום זה, השבועון רימון, היה המצאתם הגאונת של אלה המתקראים "תומכי דיין" בשיתוף פעולה רשמי עם מנגנון-החרש.

איש

אינו מכחיש

א"אפשר לשכוח גם את מסע הלחי"שות שהקיף את המדינה כולה, וזוכה לתואר בדיחות אשכול, שנערך בעקבות גישויו של ראש-הממשלה המנוח, לוי אשכול. היה זה מסע יזום מתחילתו ועד סופו, עליידי אנשי רפ"י ותומכי דיין, שלא היססו להתבדח על חשבון חייו הפרטיים של אשכול, כדי לנגחן מבחינה פוליטית.

הצביעות שבועות קוואקים הנגזלים נוכח פירסום מודעת העולם הזה בדבר, למשל, היא שקופה מדי. איש מאלה לא טרח לפצות פה ולצפצף, כאשר פירסם דבר מודעת ענק של העיתונאי גיאל לביב בגנות מדיניות הכלכלית של פנחס

בימי-משבר של מלחמת-ההתשה, דיין בא אליה במסוק באמצע ישיבת הממשלה, ו"פנחס דחה גם פגישה עם הרמטכ"ל למע"נה. מוטיף שטרן:)

ערב הבחירות בנובמבר 1969 היה דיין מודאג. "מה יהיה, אלישבע, אם לא יבחרו בי מחדש? שאל אותי, אז יהיה לנו כסף רק בשביל לקנות אופניים!" (ברור שאלישבע לא הבינה את העניין. מה שהדאיג את דיין היה הלחץ, שהופעל עליו על-ידי תומכיו, לפרוש ממפלגת-העבודה ולהקים שוב רשימה נפרדת. מס' תבר שדין היסס מפני שפחד שרשימה כזאת תנחול תבוסה בבחירות. זה מסביר את החלטתו להישאר במפלגת העבודה, ולהופיע ברשימה אחרי גולדה ואלון. מו"סיף שטרן:)

היא לא ידעה בדיוק מדוע התקררה אהבתו לפתע באופן ניכר. האם היתה לו אשה אחרת, או שרק הסרידו אותו דאגות הבחירות? האם חשש שהפרשה תספק תחמושת למתנגדים פוליטיים?

אלישבע מעירה רק: "עכשיו היה לעי"תים קרובות מגעיל ממש בטלפון. רופאו, הד"ר שיבא, אסר עליי שתתן אלכוהול, מפני שלחץ-הדם שלו היה גבוה מדי. ה"רופא גם יעץ לי, כביכול, שלא להיות עימי עוד פעמים רבות כל-כך".

מאז התחמק דיין מידותיו הצעירה, ה"נערה היתה כל כך מיואשת, שלקחה מנה גדולה מדי של כדורי-שינה. אמה גילתה בעוד מועד את נסיון-ההתאבדות. רק אז גילתה אלישבע לאמה שיש לה יחסים אינטימיים עם השר".

(להלן מספר שטרן על הודעתו הטלפו"נית של הגבר האלמוני שגילה לה שדיין עומד לנטוש אותה מייד אחרי הבחירות. כאן בא הסיפור המלא על הקלטת שיחה זו, הפעלת עורך-הדין לבירור העניין, וה"פגישה אצל עורך-הדין, בה השתתפו משה דיין וקצין-המיסטר שולוש. לדבריה, נ"תק דיין לאחר מכן כל מגע עימה, ובתור נקמה החליטה לתבוע אותו לדין על הפ"רת-הנישואין. את הכסף שתקבל הבטיחה לתרום למלחמה בסרטן. אלישבע מספרת על קבלת הסכום של 10,000 ל"י מדיין, תמורת חתימתה על מיסוך בו אישרה שהכסף ניתן לה תמורת טיפול רפואי בעבר ובעתיד. כששאלה את עורך-הדין מדוע לא נוסח כך, השיב לה, לדבריה: "כדי שדיין יוכל לגבות את הכסף מקו"פת המדינה".

כרוז השמצה

אנונימי

נראה כי דיין הכיר בכך שפרשת אלישבע יכולה לסכן אותו מבחינה מדינית. אחרי שלא דיבר במשך שנהיים עם שום עיתון זה, העניק במפתיע ראיון לעיתון הבריטי אובזרבר. בראיון מפורט זה דיבר מייד על חייו הפרטיים, ואמר, תוך פובליציסטיקה ישראלית: "כן, יש עוד אשה בחיי. אני יכול לומר שיש לזה תוצאות שליליות. אני מוכן לכך... מתנגדי לא יכלו לתקוף אותי מבחינה פר"לית, לכן נאלצו לחשוף את חיי הפר-טיים, כדי לגרום לי נזק פוליטי".

(להלן הפרט שטרן את השאלות שהציג "חבר-הכנסת והעיתונאי אורי אבנרי ב"שבועון העולם הזה", לגבי ההשקלות ה"ציבוריות של הפרשה, מבחינת הסיכון ב"ביטחוני, ביבוצו כספי תקציב-הביטחון, ה"כניעה לחשיפה וההתרשלות במילוי התפ"קיד. מוטיף שטרן במהדורה השניה:)

חסיד דיין השיבו מייד מלחמה. בכרוז אנונימי שנפוץ בהרחבה ניסו לחסל את אבנרי עליידי הוצאת דיבה בשאלות משי"ציות.

(בסיום הכתבה מביא שטרן את דברי רות דיין, בראיון היפה שלה בהעולם הזה, על משה דיין. לכך מוטיף השבועון הגרמני את מיסמכת פרשת ירמיה, ובכללם מכתבי ירמיה ורות דיין, ומכתבו ההיס"טורי של דוד בן-גוריון. טיפוס שטרן:)

האיש הזה נוגע לו ביותר — דיין עצ"מו — מחווה את דעתו כך: "אולי איני איש-משפחה טוב. אולי איני מכבד את כל החוקים. אבל האם יש לכם שרה-ביטחון יותר טוב ממני?"

עד כאן סיפורו של "שטרן".

הקוואקים

הנגזלים

אף עיתון בישראל לא העז לצטט את השטרן. עיתונים, לורחים, לפי-סם מודעות לקוראיהם כדי להכניס מראש לקראת ציטוט ראיון של דיין בעיתון זה.

אורי אבנרי